

2022-11-14

Korvaa toimintaohjeen TO 2, 2019-09-02

SESKOn hallituksen hyväksymä 2022-12-09

OSALLISTUMINEN IEC:N TOIMINTAAN

Sisällysluettelo

JOHDANTO 3

1 IEC:n YLEISKUVAUS 3

2 IEC:n TEKNISEN TYÖN ORGANISOINTI..... 5

 2.1 Tekniset komiteat, alakomiteat ja järjestelmäkomiteat 5

 2.2 P- tai O-jäsenyys IEC-järjestelmässä 5

 2.3 Työryhmät ja standardien ylläpitoryhmät 6

 2.4 IEC:n valmistelemat julkaisut 6

 2.4.1 IEC-standardi (IEC Standard) 7

 2.4.2 IEC opas (*IEC Guide*) 7

 2.4.3 Tekninen spesifikaatio - TS (*IEC Technical Specification*)..... 7

 2.4.4 IEC Publicly Available Specification – IEC-PAS 8

 2.4.5 Tekninen raportti - TR (IEC Technical Report)..... 8

 2.4.6 Järjestelmän viitedokumentti (IEC Systems Reference Deliverable) 8

3 SUOMEN EDUSTUS IEC:ssä 8

4 SESKON SEURANTARYHMÄT JA KOMITEAT 9

5 DOKUMENTIT JA TYÖVAIHEET 10

 5.1 Esivaihe (*preliminary stage*)..... 10

 5.2 Ehdotusvaihe (*proposal stage*)..... 11

 5.3 Valmisteluvaihe (*preparatory stage*) 12

 5.4 Komiteavaihe (*committee stage*)..... 12

 5.5 Lausunto- ja äänestysvaihe (*enquiry stage*)..... 12

 5.6 Hyväksymisvaihe, loppuäänestys (*approval stage*) 13

 5.7 Julkaisuvaihe (*publication stage*) 14

 5.8 Standardin ylläpito (*maintenance*) 14

6 IEC-DOKUMENTTIEN KÄSITTELY 15

 6.1 Äänestys ja kommentoinnit 15

 6.1.1 Määräajat 15

 6.2 Lausunnot 15

7 KOKOUKSIIN OSALLISTUMINEN 16

 7.1 Komiteat 16

2022-11-14

7.1.1	Ilmoittautuminen.....	16
7.1.2	Kokousselostus.....	17
7.2	IEC-komitean työryhmät.....	17
7.2.1	Liittyminen.....	17
7.2.2	Työskentely työryhmissä.....	17
8	IEC:n KOKOUKSET SUOMESSA.....	17
8.1	Komiteat.....	17
8.2	Työryhmät.....	18
9	TIEDOTTAMINEN IEC:n ASIOISTA.....	18
10	YHTEENVETO.....	18
LIITE A Tietokantamenettelyllä vahvistettavien IEV-termien kansallinen käsittely.....		20

Olennaiset muutokset aiempaan versioon nähden:

- Muutokset IEC:n teknistä työtä koskevien sääntöjen (ISO/IEC Directives Part 1 + IEC Supplement) painoksissa vuodelta 2022 on otettu huomioon.
- Linkit ja yhteystiedot on päivitetty.
- IEC:n organisaatiomuutos on otettu huomioon.
- SESKOn verkkosivujen muutokset on otettu huomioon.

2022-11-14

JOHDANTO

Tämä toimintaohje käsittelee osallistumista IEC:n standardointityöhön. Ohjeen pää tarkoituksena on opastaa suomalaisten asiantuntijaryhmien jäseniä standardien valmisteluun. Ohjeessa esitellään lyhyesti IEC:n toiminta ja sen erilaiset julkaisut. Ohjeessa kuvataan myös standardointityön erilaisia dokumentteja, niiden merkitystä ja tarvittavia toimenpiteitä, joilla varmistetaan Suomen näkökantojen mukanaolo standardien valmistelutyössä.

IEC pyrkii julkaisujen valmistelussa nopeuteen ja tehokkuuteen. Tämän takia IEC:n komiteoiden dokumenttien jakelussa, kommentoinnissa ja äänestyksissä käytetään pelkästään sähköistä dokumentteja. Tehokas valmistelu vaatii myös annettujen määräaikojen noudattamista ja asioiden esittämistä määrättyssä muodossa. IEC:n dokumenttien jakelu tapahtuu verkkosivun <http://www.iec.ch> kautta. Sivulla on myös kattavat ohjeet IEC:n [toiminnasta](#). Tämä toimintaohje täydentää IEC:n ohjeita siten, että työ voidaan Suomen osalta tehdä mahdollisimman joustavasti ja tehokkaasti.

SESKOn standardointityö ja organisaation yleiskuvaus on esitetty toimintaohjeessa TO 1, *Osallistuminen SESKOn toimintaan*. CENELECin toimintaan osallistumisesta annetaan ohjeet toimintaohjeessa TO 3. Nämä ohjeet löytyvät SESKOn verkkosivuilta (www.sesko.fi) kohdasta Osallistu -> [Ohjeita asiantuntijoille](#).

1 IEC:n YLEISKUVAUS

[IEC International Electrotechnical Commission](#) on vuonna 1906 perustettu sähköalan maailmanlaajuinen standardointijärjestö. IEC:n jäsenenä on nykyisin [88 maata](#) (2022-08). Lisäksi IEC:llä on kehittyville maille suunnattu liitännäisjäsenyys ([Affiliate Country](#)), jossa on tällä hetkellä 86 (2022-08) jäsentä. IEC-standardit ovat pohjana kansallisissa määräyksissä ja standardeissa yli sadassa maassa. Jäsenmaat ovat tasa-arvoisia järjestön kaikissa teknisissä ja hallinnollisissa päätäntäelimissä, jokaisella maalla on äänestyksissä yksi ääni.

IEC julkaisee maailmanlaajuisia sähkö- ja elektroniikka-alan IEC-standardeja. IEC-julkaisuja on noin [8 300 kpl](#), joista varsinaisia standardeja noin 7 200. Lähes kaikki IEC:n standardiehdotukset hyväksytään rinnakkaismenettelyllä eurooppalaisiksi EN IEC -standardeiksi ja sitä kautta myös kansallisiksi SFS-EN IEC-standardeiksi.

IEC:n toimialaan kuuluu myös [sertifiointitoiminta](#), joka on jakautunut sähköturvallisuuksiin koskevaan [IECEE](#)-järjestelmään, elektroniikan komponentteja koskevaan [IECQ](#)-järjestelmään ja räjähdysvaarallisten tilojen sähkölaitteita koskevaan [IECEX](#)-järjestelmään sekä aurinko- tuuli ja merisähköjärjestelmiä käsittelevään [IECRE](#)-järjestelmään (*IEC Renewable Energy*).

IEC:n säännöt ja toimintaohjeet

IEC:n toiminta on määritelty seuraavissa säännöissä ja ohjeissa:

[Statutes and Rules of Procedure](#), IEC:n hallintoon liittyvät säännöt.

2022-11-14

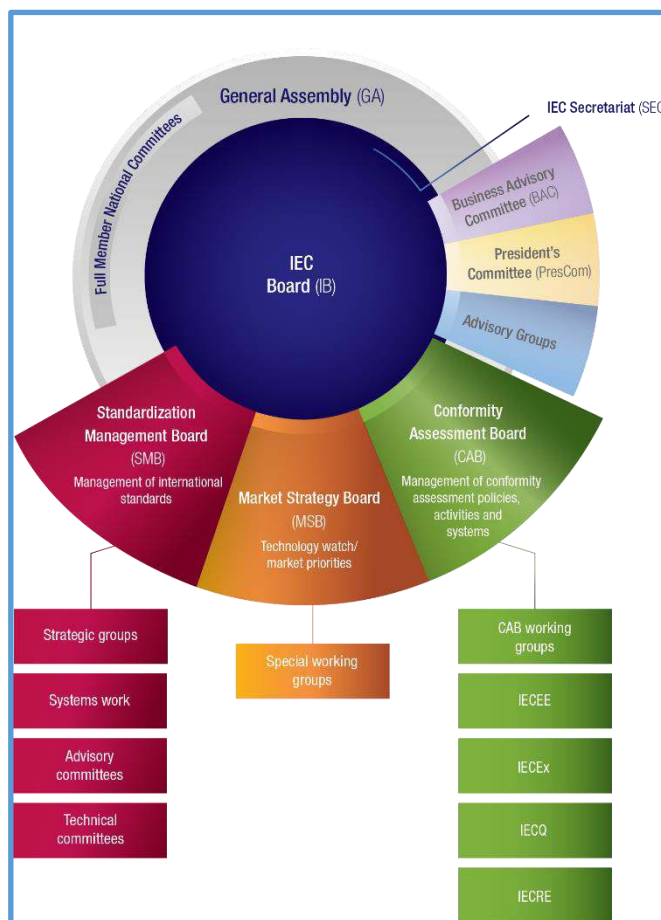
ISO/IEC [Directives](#), komiteoiden toimintaan ja standardien laadintaan liittyvät säännöt

- Part 1: Procedures for the technical work + IEC supplement
- Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards

Dokumentit löytyvät IEC:n verkkosivuilta osoitteesta: <https://www.iec.ch/news-resources/reference-material#governing>

Hallinnolliseen toimintaan liittyvät kiertokirjeet löytyvät osoitteesta <https://www.iec.ch/news-resources/acs#2> (Most recent ACs ja Selected AC:s)

Yleiskuva IEC:n rakenteesta ja hallinnosta on kuvassa 1.

Kuva 1 - IEC:n organisaatio

IEC:n ylin päättävä elin on [General Assembly](#), johon kuuluvat edustajat kaikista jäsenmaista. Hallintoa hoitamaan on valittu 15-jäseninen [IEC Board](#). *General Assemblyn* ja IEC Boardin päätöksiä toteuttaa [Executive committee](#), johon kuuluvat IEC:n presidentti, varapresidentti, rahastonhoitaja ja pääsihteeri. Käytännön työtä hoitaa IEC:n sihteeristö [IEC Secretariat](#).

Standardien valmistelua valvoo [Standardization Management Board](#) (SMB). Sen alaisena ovat tekniset komiteat, joissa varsinainen standardien valmistelu tapahtuu. [Teknisiä komiteoita](#) ja niiden alaisia alakomiteoita on IEC:llä kaikkiaan 213 ja

2022-11-14

niillä työryhmiä yli 1 591 (2022-08). SMB:n alaisuudessa on myös neuvoa antavia komiteoita, joihin jäsenet valitaan erikseen.

IEC:n SMB voi perustaa erilaisia neuvoa-antavia ryhmiä. Tällaisia ryhmiä perustetaan tavallisimmin valmistelemaan uusien teknologioiden standardointia aloitettaessa.

Tässä ohjeessa keskitytään teknisten komiteoiden toimintaan. Teknisiin komiteoihin osallistutaan Suomessa kansalliskomitean, SESKOn, kautta.

2 IEC:n TEKNISEN TYÖN ORGANISOINTI

2.1 Tekniset komiteat, alakomiteat ja järjestelmäkomiteat

IEC:llä on sähköalan eri sektoreille perustettuja **teknisiä komiteoita** (*technical committee*, lyhenne TC) ja **järjestelmäkomiteoita** (*systems committee*, lyhenne SyC). Komitea voi olla jakautunut vielä eri aihepiirien mukaisesti **alakomiteoihin** (*subcommittee*, SC). IEC voi tarvittaessa perustaa **projektikomitean** (*project committee*, lyhenne PC) laatimaan standardia, mikäli uusi työehdotus ei kuulu minkään olemassa olevan TC/SC/SyC –komitean toimialaan.

2.2 P- tai O-jäsenyys IEC-järjestelmässä

Suomen kansalliskomitea SESKO voi olla IEC:n teknisen komitean, järjestelmäkomitean, alakomitean tai projektikomitean **P-jäsen** (*participating member*) tai **O-jäsen** (*observer*). Päätös jäsenyydestä tehdään SESKOssa. Seuraavassa taulukossa on esitetty näihin liittyvät velvollisuudet ja rajoitukset:

Taulukko 1: IEC:n P- ja O-jäsenten toimintamahdollisuudet ja velvollisuudet

Toiminta	P-jäsen	O-jäsen
Lausuntopyyntöihin vastaminen	vapaaehtoista	vapaaehtoista
Äänestyksiin vastaaminen	pakollista	vapaaehtoista
Annettujen äänien huomioon ottaminen	otetaan huomioon	otetaan huomioon vain osittain
Kokouksiin osallistuminen	pakollista (vähintään joka toiseen)	vapaaehtoista
Työryhmiin osallistuminen	mahdollista	ei mahdollista

On huomattava, että **vain P-jäsenellä** on vaikutusvaltaa. P-jäsenen tulee kuitenkin aina vastata äänestyksiin ja osallistua komitean kokouksiin (vähintään joka toiseen) joko fyysisesti tai kirjeitse/sähköpostitse. Jos näin ei tehdä, eikä P-jäsenellä ole työryhmäjäseneäkään, IEC voi vaihtaa P-jäsenyyden O-jäsenyydeksi.

2022-11-14

2.3 Työryhmät ja standardien ylläpitoryhmät

Standardiehdotuksia tai niiden osia valmistelemaan IEC:n tekniset komiteat ja alakomiteat perustavat **työryhmiä** (*working group*, lyhenne WG) tai **projektiryhmiä** (*project team*, lyhenne PT) ja nimeävät niille **kokoonkutsujan** (*convenor*). Jäsenmailla, jotka ovat komitean P-jäseniä, on mahdollisuus nimetä asiantuntijansa työryhmän jäseneksi. Suomalaisten jäsenten nimeämiset tapahtuvat aina SESKOn kautta.

Työryhmän tiedonvaihto tapahtuu suoraan jäsenten kesken yleensä sähköpostilla tai IEC:n verkkosivuilla toimivan dokumenttipalvelimen, [IEC Collaboration Platform](#), avulla. SESKOn toimistoon ei työryhmävaiheen dokumentteja toimiteta.

Olemassa olevan standardin uuden painoksen tai muutoksen työstämistä varten muodostetaan **ylläpitoryhmä** (*maintenance team*, lyhenne MT). Mikäli valmiina on sopiva työryhmä, jolle uudistamistyö voidaan ohjata, työryhmälle voidaan antaa hoidettavaksi ylläpitoryhmän tehtävät. Ylläpitoryhmään ilmoitaudutaan aina SESKOn kautta.

2.4 IEC:n valmistelemat julkaisut

IEC:n teknisen työn tuloksena syntyvät julkaisut ovat yleensä maailmanlaajuisia standardeja. IEC:n julkaisema maailmanlaajuinen standardi on asemaltaan suositus.

HUOM. Suuresta osasta IEC-standardeja tehdään kuitenkin CENELECin toimesta eurooppalainen EN-standardi, jolla voi olla direktiivien vaatimusten soveltamisessa määrätty asema. Nämä EN-standardit otetaan aina Suomessa käyttöön sellaisenaan SFS-EN IEC -standardina ks. TO 1 ja TO 3.

Jos varsinaisen standardin julkaiseminen ei ole tarpeen tai mahdollista, esimerkiksi silloin kun halutaan nopeampaa aikataulua tai riittävää konsensusta ei saavuteta, voidaan käyttää myös muita IEC:n julkaisumuotoja.

Julkaisut ilmestyvät **kaksikielisinä** (englanti + ranska) ja ne numeroidaan juoksevalla numerolla aiheesta riippumatta. Usein kuitenkin samaan aiheeseen liittyvät standardit muodostavat standardisarjan.

IEC:n ja ISO:n välisen sopimuksen mukaan IEC:n valmistelemille julkaisuille on varattu numerot 60 000 – 79 999. Vanhoihin IEC:n julkaisuihin on numeroon lisätty 60 000, esim. vuodelta 1925 peräisin oleva kuparin resistanssia käsittelevä IEC standardi 28 on nykyään tunnukseltaan IEC 60028.

Julkaisut voivat muodostaa myös sarjoja, jolloin **osat** (*Part*) erotetaan numerotunnuksesta yhdysviivalla, esimerkiksi IEC 61300-1 ja IEC 61300-2-6. Usein **osassa 1 esitetään yleisvaatimukset**, joita täsmennetään **erityisvaatimusten** osalta muissa osissa.

Jos standardista julkaistaan uusi painos, sen numero säilyy ennallaan, mutta **painosnumero** (*Edition*) muuttuu esim. IEC 60439-1 Ed. 4.0. Jos standardi halutaan määrittellä tarkasti, pitää siinä olla standardin tunnuksen lisäksi painosnumero tai vuosiluku esim. IEC 61439-1:2009 Ed.1.0.

2022-11-14

Julkaisuihin tehdyt **muutokset** (*amendment*), jotka julkaistaan erikseen, merkitään juoksevalla numerolla, esim. IEC 61540 Amendment 1 (tekstissä IEC 61540-am1). Muutosten kohdalla on erittäin tärkeätä huomioida muutetun standardin painos ja ajankohta, jotta viittaus kohdentuu oikein. IEC julkaisee myös **yhdistettyjä versioita** standardista ja siihen liittyvistä muutoksista. Esimerkiksi IEC 60349-4 ed. 1.2 sisältää vuonna 1990 julkaistun standardin ensimmäisen painoksen ja vuonna 1995 julkaistun muutoksen 1 ja vuonna 1999 julkaistun muutoksen 2. Pisteiden jälkeen oleva numero (yleensä 0, 1 tai 2) siis ilmaisee **julkaisuun sisältyvien muutosten lukumäärän**. Yleensä muutoksia voi olla vain kaksi. Kolmas muutos johtaa uuteen painokseen.

IEC:n standardeissa pyritään siihen, että ne ovat sellaisenaan voimassa koko maailmassa. Täysin yhtenäisiä standardeja ei kuitenkaan aina saada aikaan, koska esimerkiksi tekninen infrastruktuuri tai ilmasto eri maissa ovat erilaiset tai maakohtainen lainsäädäntö edellyttää poikkeuksia.

Maakohtaisia poikkeuksia voidaan esittää tietyn maan erityisvaatimuksina ”*in some countries clause*” (katso [ISO/IEC Directives, Part 1 + IEC Supplement, Annex SC](#)). Kyseisen maan kansalliskomitean tulee esittää nämä erityisvaatimukset ennen FDIS-äänestyksen alkamista, mutta muilla mailla ei ole sananvaltaa niiden hyväksymiseen. Pysyväisluonteiset maakohtaiset poikkeukset esitetään standardin tekstiosuudessa ja tilapäisluonteiset esitetään esipuheessa (*Foreword*) tai opastavassa liitteessä, johon viitataan esipuheessa.

HUOM. Jos standardista tehdään myös EN-standardi, on vastaavan SESKOn komitean tai seurantaryhmän erikseen huolehdittava tällaisten maakohtaisten erityisvaatimusten siirtämisestä SNC-liitteeseen; ne eivät siirry automaattisesti.

2.4.1 IEC-standardi (IEC Standard)

IEC-standardi on normatiivinen dokumentti, joka on valmisteltu konsensusmeneteltyillä, ja jonka kansalliskomiteoiden edustajat ovat hyväksyneet CDV- ja FDIS-vaiheissa.

IEC-standardin julkaisee IEC:n sihteeristö.

2.4.2 IEC opas (*IEC Guide*)

Julkaistu dokumentti, jossa annetaan standardointiin liittyvää perehdytystä, valmisteluun liittyviä täydentäviä sääntöjä, neuvoja tai suosituksia.

2.4.3 Tekninen spesifikaatio - TS (*IEC Technical Specification*)

Dokumentti, joka julkaistaan silloin, kun ei saavuteta riittävää kannatusta standardin julkaisemiseen, aihe on edelleen teknisen kehityksen alaisena tai jostain muusta syystä standardin valmistelu on mahdollista vasta tulevaisuudessa, ei kuitenkaan lähitulevaisuudessa. Tekninen spesifikaatio **ei saa olla ristiriidassa standardin** kanssa. Sitä voidaan pitää eräänlaisena esistandardina. Teknisen spesifikaation pätevyys on tarkistettava **kolmen vuoden kuluessa sen julkaisusta**. Silloin se voidaan muuttaa standardiksi, vahvistaa vielä seuraaviksi kolmeksi vuodeksi tai kumota. Tietyissä tilanteissa myös loppuäänestyksessä

2022-11-14

(FDIS) hyväksymättä jäänyt standardiehdotus voidaan julkaista teknisenä spesifikaationa.

2.4.4 IEC Publicly Available Specification – IEC-PAS

Tekninen spesifikaatio, joka ei täytä standardin vaatimuksia, mutta on julkisesti saatavilla ja valmisteltu organisaatiossa, joka noudattaa määrättyjä menettelytapoja. Tekninen komitea tai alakomitea voi tehdä PAS-julkaisun tai ottaa käyttöön jonkun muun tahon tekemän julkaisun. PAS-julkaisun voimassaoloaika on rajoitettu korkeintaan 4 vuoteen (ensin 2 vuotta + haluttaessa vielä jatkoaika 2 vuotta).

2.4.5 Tekninen raportti - TR (IEC Technical Report)

Tekninen raportti on IEC:n hyväksymä dokumentti, jonka **opastava sisältö** ei sovellu julkaistavaksi standardina tai teknisenä spesifikaationa. Tekninen raportti voi sisältää esimerkiksi kansallisten jäsenten keskuudessa tehtyjen kyselyiden tuloksia, tietoja muissa organisaatioissa tehtävästä työstä, tai tietoja alan viimeisistä kehitystasosta. Teknisessä raportissa ei saa olla mitään normatiivista sisältöä, ei edes suosituksia.

2.4.6 Järjestelmän viitedokumentti (IEC Systems Reference Deliverable)

Järjestelmän viitedokumentti (SRD) on järjestelmäkomitean tuottama dokumentti, joka opastaa tiettyjen standardien käytössä ja soveltamisessa kyseisen järjestelmäkomitean toimialueella. Se voi olla velvoittava dokumentti. Järjestelmäkomiteat voivat laatia useita järjestelmän viitedokumentteja, jotka käsittelevät muun muassa

- standardien kartoitusta
- kehityssuunnitelmia
- tietokantoja
- arkkitehtuureja
- profiileja
- toimialueen rajapintoja ja siirtofunktioita
- käyttötapauksia
- toimialueen määritelmää.

3 SUOMEN EDUSTUS IEC:ssä

IEC:n jäseniä ovat eri maiden **kansalliskomiteat** (*National Committee*, lyhenne NC), jotka yleensä ovat näiden maiden sähköalan standardointijärjestöjä. Suomea IEC:ssä edustaa SESKO ry. Suomen **kansalliskomitean puheenjohtajana** (*president*) toimii SESKOn hallituksen puheenjohtaja ja **sihteerinä** (*secretary*) toimii SESKOn toimitusjohtaja.

SESKO

- edustaa Suomea IEC:n hallinnollisissa elimissä
- organisoii suomalaiset asiantuntijat osallistumaan IEC:n työhön
- nimittää suomalaiset asiantuntijat
 - komiteoiden kokouksiin (Suomen edustajana)

2022-11-14

- o työryhmien ja ylläpitoryhmien jäseniksi (henkilökohtainen edustaminen).

SESKOn toimisto muodostaa yhteyskanavan IEC:hen, toteuttaa standardien laadintavaiheita Suomessa, järjestää kansallisia lausuntokierroksia, vastaa äänestyksiin sekä välittää suomalaiset asiantuntijalausunnat IEC:lle. SESKOn toimisto palvelee suomalaisia IEC-työhön osallistujia. Kaikki Suomen viralliset kannanotot kulkevat SESKOn toimiston kautta. Työryhmäjäsenet, jotka edustavat omaa henkilökohtaista asiantuntemustaan, työskentelevät siten kuin työryhmässä on sovittu.

4 SESKON SEURANTARYHMÄT JA KOMITEAT

Niihin standardointialueisiin, joihin Suomessa on laajempi kiinnostus, muodostetaan **kansallinen standardointikomitea** (lyhenne SK). Komitealla on aina **puheenjohtaja** ja **sihteeri**. Sihteeri on usein SESKOn toimistosta, ja vaikka sihteeri olisi ulkopuolinen, SESKOn toimistossa on komitealle nimetty **vastuuhenkilö**. SESKOn verkkosivulla <https://sesko.fi/osallistuminen/sk-iec-ja-cenelec-komiteoiden-vastaavuus> on lueteltu SK/IEC/CENELEC-ryhmien vastaavuudet ja vastuuhenkilöt.

Komitea kokoontuu tarpeen mukaan ja voi halutessaan perustaa työryhmiä ja muutenkin määritellä toimintaansa liittyviä asioita itsenäisesti. Komitea käsittelee tehdyt standardiehdotukset, laatii tarvittavat kommentit ja päättää Suomen äänestyskäytymisestä. Jos SESKOn komitealla ei ole kokousta sellaisena ajankohtana, että ehdotukseen voidaan ottaa kantaa, kannanotosta sovitaan sähköpostitse. Lopullisesta kannanotosta päättävät komitean puheenjohtaja ja sihteeri sekä mahdollinen yhdyshenkilö.

Jokaista IEC:n teknistä komiteaa tai alakomiteaa (mukaan lukien SyC ja PC) kohti on SESKOssa vastinryhmä, joka on joko SK-komitea tai seurantaryhmä. Seurantaryhmälle on määritely ns. **yhdyshenkilö**, joka valitaan seurantaryhmän **jäsenten keskuudesta**. Yleensä yhdyshenkilöksi valitaan standardointityöhön aktiivisesti osallistuva henkilö, joka voi osallistua esim. kansainvälisiin kokouksiin.

Kullekin seurantaryhmälle on nimetty **vastuuhenkilö SESKOn toimistossa**. Seurantaryhmä määrittelee Suomen kannan sekä kommentit äänestyksiin ja ehdotuksiin samoin kuin komiteakin. Seurantaryhmä ei yleensä pidä kokouksia, vaan se muodostaa kantansa sähköpostitse siten, että jäsenet toimittavat kannanottonsa **yhdyshenkilölle**, joka kerää ja koordinoi Suomen kannanoton. Kommentit voi toimittaa suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Tarvittaessa kommentteista keskustellaan ja varmistetaan, että kaikki seurantaryhmän jäsenet voivat hyväksyä ne. Komitean sihteeri tai seurantaryhmän yhdyshenkilö kokoaa komitean tai seurantaryhmän kommentit yhteen. Kommentointia varten IEC:n verkkosivuilla on valmis lomakepohja [Form comments.doc](#), jolle kaikki kommentit on kirjoitettava. Kommentit toimitetaan äänestysohjeiden mukana **SESKOn toimistoon vastuuhenkilölle** sähköpostilla. Ne menevät asiasisällöltään muuttumattomana IEC:hen. Huomattavaa on, että kaikki kielteiset vastaukset äänestyksiin (NP, CDV, FDIS) pitää perustella.

2022-11-14

5 DOKUMENTIT JA TYÖVAIHEET

Kaikki IEC-standardien valmisteluun liittyvät tekniset dokumentit, lukuun ottamatta IEC: teknisten komiteoiden **työryhmien dokumentteja**, ovat saatavissa IEC:n verkkosivuilta. Dokumenttien lukemiseen ja lataamiseen tarvitaan käyttöoikeudet, jotka komitean tai seurantaryhmän jäsen saa SESKOn toimistosta. Salasana toimitetaan suoraan IEC:ltä. Mikäli salasana pääsee unohtumaan, uuden voi pyytää IEC:n verkkosivulta <https://www.iec.ch/passwordrecovery> .

Avoimet IEC-äänestykset ovat nähtävissä myös SESKOn verkkosivuilla: <https://sesko.fi/osallistuminen/ajankohtaiset-lausunnot-ja-aanestykset/>

Huomattava on, että IEC poistaa FDIS-ehdotukset palvelimeltaan äänestysajan päätyttyä. Jos tarvitsee näitä myöhemmin, esim. kansainvälisissä kokouksissa, tulee ne kopioida itselleen.

Taulukossa 2 on esitetty standardin valmistelun etenemistä [ISO/IEC Directives part 1](#) mukaisesti (katso kohdat 5.1 - 5.8)

Taulukko 2 - IEC:n standardiehdotuksen käsittelyvaiheet

IEC:n standardiehdotuksen käsittelyvaiheet			
Käsittelyvaihe		Dokumentti	
Suomenkielinen nimi	Englanninkielinen nimi	Nimi	Lyhenne
esivaihe	preliminary stage	preliminary work item	PWI
ehdotusvaihe	proposal stage	new work item proposal	NP
valmisteluvaihe	preparatory stage	working draft(s)	WD
komiteavaihe	committee stage	committee draft(s)	CD
äänestysvaihe	enquiry stage	committee draft for vote	CDV
hyväksymisvaihe	approval stage	final draft international standard	FDIS
julkaisuvaihe	publication stage	international standard	IEC 6nnnn

5.1 Esivaihe (preliminary stage)

Aihe voi olla esivaiheessa odottamassa jonkin työryhmän työskentelyn alkamista tai jonkun kansainvälisen elimen, esim. teollisuus- tai toimialayhteisön työtä.

Jos ehdotusvaiheessa todetaan, että aihe ei vielä ole ajankohtainen tai se on pahasti keskeneräinen, NP-ehdotus voidaan siirtää esivaiheeseen.

Esivaihe on kuitenkin aina **työryhmän** asialistalla ja työryhmä voi suositaa komitealle aiheen nostamista ehdotusvaiheeseen, kun sopiva aika koittaa.

Aiheen siirtämisestä esivaiheesta ehdotusvaiheeseen **päätää aina IEC-komitea (TC/SC/SyC/PC)**.

Useilla IEC-komiteoilla on tapana ennen standardin laatimisen aloittamista ja varsinkin ennen jo olemassa olevan standardin ylläpitokierroksen aloittamista

2022-11-14

(katso kohta 5.8) tiedustella kansalliskomiteoilta ehdotuksia ja kannanottoja ehdotukseen tai olemassa olevaan standardiin. Näiden kyselydokumenttien tunnuksena käytetään "Q" (*questionnaire*) tai "DC" (*document for comments*). SK-komiteat voivat tehdä ehdotuksia olemassa olevan IEC-standardin täsmentämiseksi laatimalla tällaisen DC-dokumentin ja toimittamalla sen IEC-komitean sihteerille. Tämä on hyvä tapa saada omat ehdotukset käsittelyyn. Päätöksestä aloittaa uuden painoksen tai muutoksen (amendment) valmistelu ilmoitetaan katselmointiraportissa "RR" (*review report*). Standardien teknisen valmistelun kannalta nämä ovat tärkeitä dokumentteja ja niitä kannattaa seurata.

5.2 Ehdotusvaihe (*proposal stage*)

Ehdotus uudeksi työksi koskee uutta standardia, standardisarjan osaa tai teknistä spesifikaatiota.

HUOM. Muutokset olemassa oleviin standardeihin valmistellaan ylläpitomenettelyllä (*maintenance*) (katso kohta 5.8).

Olemassa olevan teknisen komitean tai alakomitean toimialueeseen kuuluvan ehdotuksen uudeksi työkohteeksi voi tehdä jonkun P-jäsenmaan kansalliskomitea, IEC:n teknisen komitean tai alakomitean sihteeristö, toinen tekninen komitea tai alakomitea, kategorian A liaison-organisaatio, IEC SMB tai jokin sen neuvoo antavista rymistä tai IEC:n toimitusjohtaja. Mikäli uusi työkohte ei suoraan kuulu jonkin IEC-komitean toimialueeseen tai tarvitaan koordinaatiota ISON kanssa, ehdotus tehdään IEC:n sihteeristölle. Aloitteen uudeksi työksi voi SESKOLLE tehdä kansallinen standardointikomitea tai seurantaryhmä esim. jonkun yrityksen ehdotuksen pohjalta. Uuden työn ehdotus IEC:lle tehdään määrämuotoisella lomakkeella, jossa määritellään mm. ensimmäisen CD:n sekä valmiin standardin tavoitepäivämäärät ja projektin vetäjä. Ehdotukseen pitää yleensä liittää alustava ehdotus standardin tekstiksi tai vähintään tulevan sisällön runko.

Uuden työn ehdotuksesta järjestetään äänestys. Äänestyksen yhteydessä voi ehdotusta myös kommentoida. Tässä vaiheessa voi vaikuttaa työryhmälle annettavan tehtävän sisältöön. Mahdolliset "*in some countries clause*"-ehdotukset kannattaa tehdä jo tässä vaiheessa.

Uusi työ hyväksytään, jos 2/3 äänestäneistä P-jäsenistä kannattaa ehdotusta. Lisäksi vähintään **neljän** komitean P-jäsenistä, jos komitealla on enintään 16 P-jäsentä, tai vähintään **viiden**, jos komitealla on P-jäseniä 17 tai enemmän, on **sitouduttava osallistumaan projektiin aktiivisesti** ehdotusta valmistelevassa työryhmässä. Äänestysaika on normaalisti **12 viikkoa**, mutta komitea voi sen halutessaan tapauskohtaisesti lyhentää 8 viikkoon, ja jos kyseessä on vain ehdotuksen runko ja ehdotus on olemassa olevan ryhmän laatima, jopa 4 viikkoon. Äänestystulos julkaistaan tunnuksella RVN.

Jos kyseessä on ehdotus, jonka uskotaan olevan teknisesti tarpeeksi valmis CDV-äänestystä varten, ehdotus voidaan valmistelun nopeuttamiseksi alistaa rinnakkaiseen NP- ja CDV-äänestykseen, jonka äänestysaika on 12 viikkoa. Jos NP-äänestyksessä ehdotus hylätään, CDV-äänestys peruutetaan. Jos NP-äänestys hyväksytään, ehdotuksen katsotaan olevan CDV-vaiheessa ja valmistelu jatkuu vastaavalla tavalla.

2022-11-14

5.3 Valmisteluvaihe (*preparatory stage*)

Valmisteluvaiheessa työryhmä valmistelee standardiehdotuksen. Työryhmä pitää kokouksia ja jäsenet lähettävät ryhmän sisäisiä standardiehdotuksia, jotka ovat **vain työryhmän jäsenten käytettävissä**. Tämä on tulevan standardin sisällön kannalta **ratkaisevin** vaihe. Niiden, joita asia erityisesti kiinnostaa, on syytä ilmoittautua mukaan työryhmään. **Aktiivinen osallistuminen työryhmän työkentelyyn takaa parhaat vaikutusmahdollisuudet**. Ensimmäinen CD-ehdotus tulisi IEC:n ohjeiden mukaan saada valmiiksi 24 kk:n kuluessa työn aloittamisesta.

HUOM. Työryhmien käyttöön IEC:n verkkosivuilla on dokumenttipalvelin ([IEC Collaboration Platform](#)), jonka käyttöoikeus kyseisen työryhmän kansioon myönnetään automaattisesti työryhmänimityksen yhteydessä.

5.4 Komiteavaihe (*committee stage*)

Työryhmän valmisteleva standardiehdotus lähetetään jäsenmailin **lausuntokierrokselle**. Standardiehdotuksen tunnuksessa on lyhenne "CD" (*committee draft*) (esim. 18/1435/CD). Yhteenvedo saaduista kommentteista julkaistaan yhteenvedona tunnuksella CC (*compilation of comments*).

Samasta aiheesta voi CD-ehdotus tulla useampaan kertaan, aina korjattuna edelliseen nähden. CD-ehdotuksen kommentointiaika on 8, 12 tai 16 viikkoa.

CD-vaihe on käytännössä se vaihe, jossa kansalliset komiteat/seurantaryhmät ja heidän asiantuntijansa voivat vielä saada merkittäviä muutoksia tulevaan standardiin. Sen vuoksi tässä vaiheessa on syytä **tuoda esiin kaikki oleelliset parannus- ja muutosehdotukset**. Tässä vaiheessa voi vielä vaikuttaa tulevan standardin tekniseen sisältöön, sanamuotoihin ja esittämistapaan. Kommentit ehdotukseen pitää esittää viimeistään CD-vaiheessa. Mikäli CD-vaiheessa ei ole kommentoitu ehdotusta, on sen vastustaminen CDV- ja FDIS-vaiheissa epäjohdonmukaista ja useimmiten turhaa.

Seurantaryhmän tai komitean jäsenen kannattaa tässä vaiheessa tutustua ehdotukseen ja esittää kommenttinsa komitean kokouksessa tai toimittaa ne komitean sihteerille tai seurantaryhmän yhdyshenkilölle. Kommentit kannattaa toimittaa mieluiten valmiiksi englanninkielisinä käyttäen yleistä kommenttilomaketta [Form-Comments.dot](#). Yksittäisten jäsenten kommentit pyritään käsittelemään komitean kokouksessa ja tarvittaessa sovitteluun yhteen muiden jäsenten kommenttien kanssa. Mikäli tämä ei aikataulullisesti onnistu, sovittelu tehdään sähköpostitse. Tästä syystä on tärkeää, että kommentit lähetetään hyvissä ajoin ennen eräpäivää (esim. viikkoa ennen), jotta ne voidaan kierrättää muilla komitean tai seurantaryhmän jäsenillä. Komitean sihteeri tai seurantaryhmän yhdyshenkilö kokoaa annetut kommentit, ja niistä muodostetaan Suomen virallinen kommentti, jonka SESKOn vastuhenkilö toimittaa IEC:lle.

5.5 Lausunto- ja äänestysvaihe (*enquiry stage*)

Kun IEC-komitea katsoo, että ehdotukseen on riittävän hyvin voitu huomioida CD-ehdotukseen tulleet kommentit, hyväksytään standardiehdotus **äänestysvaiheeseen**. Jäsenmailin lähetetään lausuntokierrokselle standardiehdotus (*committee draft for vote*), jonka tunnuksessa on lyhenne CDV (esim.

2022-11-14

20/210/CDV). Ehdotuksen äänestyksessä päätetään siitä voiko ehdotuksen siirtää lopulliseen äänestykseen eli FDIS-vaiheeseen. CDV-vaiheen äänestysaika on **12 viikkoa**.

HUOM. Tämä vaihe on usein rinnakkainen CENELECin kanssa (katso SESKOn toimintaohje TO 3). CDV-vaiheessa ei standardiin käytännön syistä tehdä enää suuria muutoksia vaan lähinnä vain editoriaalisia muutoksia ja tietysti selviä virheitä korjataan.

Tärkein asia CDV-vaiheessa on tutkia, miten CD-vaiheessa esitetyt kommentit on otettu huomioon ja niiden perusteella ratkaista, onko standardiehdotus hyväksyttävissä. Editorialiset (painovirheitä, sanamuotoja ja esittämistapaa koskevat) huomautukset saadaan melko helposti vielä huomioon otetuksi. Sen **sijaan teknisen asiasisällön muutokset** ovat hyvin vaikeita. Jos on painavia syitä esittää teknisiä kommentteja CDV-vaiheessa, kannattaa äänestää CDV-ehdotusta vastaan.

CDV-ehdotukset käsitellään SESKOn komiteassa ja seurantaryhmissä samalla tavalla kuin CD-ehdotukset. Jos haluaa vastustaa ehdotusta, tulee siihen esittää **tekniset perustelut**. Kommentit kannattaa toimittaa komitean sihteerille, seurantaryhmän yhdyshenkilölle tai SESKOn vastuuhenkilölle mieluiten valmiiksi englanninkielisinä käyttäen yleistä kommenttilomaketta [Form-Comments.dot](#).

Muut kuin komitean ja seurantaryhmän jäsenet voivat kommentoida ehdotuksia IEC:n [Public Commenting](#) –palvelun kautta. Palvelussa voi kommentoida kaikkia avoimena olevia CDV-ehdotuksia ja siellä annetut kommentit välittyvät SESKOon, joka toimittaa ne komitean tai seurantaryhmän käsiteltäviksi.

SESKOn komitean sihteerin tai seurantaryhmän yhdyshenkilö päättää Suomen äänestysvastauksesta. SESKOn vastuuhenkilö hoitaa äänestyksen.

CDV-ehdotus voidaan siirtää lopulliseen äänestykseen, jos vähintään 2/3 äänestäneistä P-jäsenistä on äänestänyt ehdotuksen hyväksymisen puolesta eikä vastaan äänestäneiden osuus ylitä 1/4 kaikista äänistä. Äänestystulokset ja annetut kommentit julkaistaan yhteenvedona. Tämän dokumentin tunnus ovat RVC.

Jos CDV-ehdotus hyväksytään äänestyksessä, eikä katsota tarpeelliseksi tehdä siihen enää teknisiä muutoksia, IEC-komitean puheenjohtajan päätöksellä (kyseisen komitean sihteeristön, projektin vetäjän ja IEC:n sihteeristön mielipide huomioon ottaen) se voidaan myös siirtää suoraan julkaisuvaiheeseen. FDIS-vaihe voidaan siis silloin jättää pois.

Mikäli CDV-ehdotusta ei hyväksytä äänestyksessä, on mahdollista järjestää uusi CDV-äänestys, joka kestää 8 viikkoa. [Uusi CDV-äänestys voidaan tarvittaessa järjestää myös, vaikka CDV-ehdotus olisikin hyväksytty äänestyksessä, mutta vain yhden kerran.](#)

5.6 Hyväksymisvaihe, loppuäänestys (*approval stage*)

Loppuäänestykseen lähetetään komitean hyväksymä standardiehdotus (*Final Draft International Standard*), jonka tunnuksessa on lyhenne FDIS (esim. 46C/543/FDIS). FDIS-loppuäänestyksen äänestysaika on **6 viikkoa**.

FDIS-loppuäänestyksen **äänestysvastaukseen voidaan liittää kommentteja, mutta on huomattava, että teknisiä muutoksia ei tässä vaiheessa voida**

2022-11-14

tehdä. Tekniset kommentit kerätään talteen seuraavan painoksen tai muutoksen (*amendment*) valmistelua varten. Kielteisen äänestysvastauksen mukana on aina lähetettävä perustelu, joka voi olla samantapainen lausunto kuin CD- ja NP-ehdotuksiin annettava.

HUOM. FDIS-ehdotus on usein rinnakkaisäänestyksessä CENELECin kanssa (katso SESKOn toimintaohje TO 3).

FDIS-ehdotukset käsitellään SESKOn komiteoissa ja seurantaryhmissä samalla tavalla kuin CD- ja CDV-ehdotukset. Jos haluaa vastustaa ehdotusta, siihen pitää esittää **tekniset perustelut**. Kommentit kannattaa toimittaa komitean sihteerille, seurantaryhmän yhdyshenkilölle tai SESKOn vastuuhenkilölle mieluiten valmiiksi englanninkielisinä käyttäen yleistä kommenttilomaketta [Form-Comments.dot](#).

SESKOn komitean sihteeri tai seurantaryhmän yhdyshenkilö päättää Suomen äänestysvastauksesta. SESKOn vastuuhenkilö hoitaa äänestyksen.

FDIS-ehdotus lähetetään julkaistavaksi, jos vähintään 2/3 äänestäneistä P-jäsenistä on äänestänyt ehdotuksen hyväksymisen puolesta eikä vastaan äänestäneiden osuus ylitä 1/4 kaikista äänistä. Äänestystulokset julkaistaan yhteenvetona. Dokumentin tunnus on RVD.

5.7 Julkaisuvaihe (publication stage)

Kun standardiehdotus on hyväksytty FDIS/CDV-ehdotuksena, se siirtyy IEC:n sihteeristöön julkaisun valmistelua varten. Standardi julkaistaan **6 viikon** kuluessa FDIS/CDV-äänestyksen päättymisestä.

5.8 Standardin ylläpito (*maintenance*)

Ylläpitomenettelyllä (*maintenance*) pidetään olemassa olevia IEC:n julkaisuja ajan tasalla. Julkaisun ylläpitoa varten perustetaan ylläpitoryhmä (*maintenance team*, MT), joka käytännössä hoitaa päivitystoimenpiteet. Päivitystyö voidaan antaa myös olemassa olevan työryhmän tehtäväksi.

Standardia julkaistaessa sille vahvistetaan tietty ylläpitopäivämäärä (stability date), johon asti standardi on tarkoitus pitää muuttumattomana.

Ylläpitojakson kuluessa teknisen komitean sihteeri ottaa vastaan muutos- ja korjausehdotuksia, jotka voidaan kierrättää komiteassa tiedotusmielessä.

Tarvittaessa komitea voi päättää ylläpitojakson pidentämisestä tai lyhentämisestä. Varsinkin silloin, kun ylläpitojakso on lyhyt, esimerkiksi 3 vuotta, seuraavan painoksen tai muutoksen (*amendment*) valmistelu alkaa heti edellisen version valmistuttua, joissain tapauksissa jopa ennen sitä.

HUOM. IEC:n sanastoille ei määritellä ylläpitojaksoa, vaan niitä päivitetään tarvittaessa.

Hyvissä ajoin ennen ylläpitopäivämäärää komitea katselmoi standardin ja tarkistaa, onko standardille edelleen tarvetta ja tarvitaanko siihen muutoksia. Usein tämä tarkistus suoritetaan jakelemalla Q-dokumentti (*Questionnaire*), jossa kysytään kansalliskomiteoiden mielipidettä päivitystarpeesta ja kehoitetaan nimeämään asiantuntijoita ylläpitoryhmään ja vahvistamaan mahdollisten aikaisemmin

2022-11-14

nimettyjen asiantuntijoiden jäsenyydet. Muutosehdotuksia kysellään yleensä DC-dokumentin avulla (*document for comments*). Kyselyn tulosten perusteella komitean sihteeri laatii katselmointiraportin (*review report*, RR), jolla ilmoitetaan joko

- päätöksestä säilyttää standardi sellaisenaan tiettyyn päivämäärään asti (ts. standardille annetaan uusi ylläpitopäivämäärä)
- päätöksestä kumota standardi tai
- päätöksestä päivittää standardia joko laatimalla uusi painos tai muutos (amendment) olemassa olevaan painokseen.

Mikäli päivitystyö päätetään aloittaa, työ etenee normaalien CD -> CDV -> FDIS-vaiheiden kautta.

SESKOn komitea tai seurantaryhmä päättää mahdollisista Suomen esittämistä muutos- ja korjausehdotuksista. Se voi tehdä itsekkin ehdotuksia olemassa olevien IEC-standardien muuttamisesta DC-dokumenteilla. Komitea tai seurantaryhmä päättää vastauksista Q- ja DC-kyselyihin sekä sopii suomalaisten ylläpitoryhmän jäsenten nimittämisestä.

6 IEC-DOKUMENTTIEN KÄSITTELY

6.1 Äänestys ja kommentoinnit

P-jäsenenä SESKOn on vastattava **kaikkiin** asianomaisen IEC:n teknisen komitean tai alakomitean **äänestyksiin**. O-jäsenellä ei ole äänestysvelvoitetta IEC:ssä, mutta rinnakkaisäänestyksissä joudutaan CENELECissä ottamaan kantaa riippumatta O-jäsenyydestä IEC:ssä.

SESKO hoitaa varsinaisen äänestyksen suoraan IEC:n sihteeristöön. Komiteoiden ja seurantaryhmien on lähetettävä hyvissä ajoin ennen määräpäivää tieto Suomen äänestysvastauksesta SESKOn toimistoon vastuuhenkilölle.

Kielteinen äänestysvastaus on aina perusteltava.

6.1.1 Määräajat

IEC:n määräajat ovat **ehdottomia**. On siis erittäin tärkeää, että yhdyshenkilö lähettää SESKOon vastauksensa hyvissä ajoin ennen dokumentin kansilehdelle merkittyä päivämäärää (*Closing date for voting*). Jos vastaukseen liittyy kommentteja, vastaus kommentteineen toimitetaan sähköpostilla vastuuhenkilölle SESKOon. Jos vastauksen lähettäminen ajoittuu lähelle määräpäivää, on syytä sopia asiasta SESKOn vastuuhenkilön kanssa, että äänestys on mahdollista hoitaa.

6.2 Lausunnot

IEC:n sihteeristö pyytää kansalliskomiteoilta lausuntoa CD-ehdotuksiin. Mikäli kommentoitavaa ei ole, ei ilmoitusta siitä tarvitse lähettää. SESKOn komitea tai seurantaryhmä voi kuitenkin päättää vastata myös näihin *"No comments"*. Lausunnon voi lähettää myös NP-ehdotuksiin. Asiasisältöä koskevat muutosehdotukset on lähetettävä viimeistään näissä vaiheissa.

2022-11-14

Lausunnot voi toimittaa komitean sihteerille, seurantaryhmän yhdyshenkilölle tai SESKOn vastuuhenkilölle suomen, ruotsin tai englannin kielellä.

Lausunnon on oltava yksikäsitteinen. Käytännössä tämä saavutetaan siten, että komitean sihteeri tai seurantaryhmän yhdyshenkilö valmistelee kommentit seurantaryhmän jäsenten palautteen pohjalta suoraan englanninkielisenä IEC:n käyttämällä kommenttipohjalla [Form comments.doc](#). Kommenttilomake on tehty mahdollistamaan kommenttien helpon tekninen käsittely. Kommenttilomaketta on käytettävä **sellaisenaan**, esim. sarakkeitten leveyksiä ei saa muuttaa.

SESKOn toimiston vastuuhenkilö huolehtii lausunnon edelleen lähettämisestä IEC:n sihteeristöön.

7 KOKOUKSIIN OSALLISTUMINEN

7.1 Komiteat

IEC:n tekniset komiteat ja alakomiteat kokoontuvat yksitellen tai ryhmissä eri jäsenmaissa kansalliskomiteoiden kutsusta.

Kokouskieli on **englanti**, vaikka myös ranska ja venäjä ovat IEC:n virallisia kieliä.

IEC:n sihteeristö ilmoittaa tulevien kokousten ajankohdasta ja paikoista hallinnollisilla kiertokirjeillä noin puoli vuotta aikaisemmin. Nämä tiedot ovat myös nähtävillä IEC:n verkkosivuilla kohdassa [Meetings & events](#). Kokousten esityslistat ovat komiteakohtaisia dokumentteja tunnuksella DA (*Draft Agenda*). Kokouksiin ilmoittautuminen tehdään IEC:n verkkosivuilla olevan ilmoittautumisjärjestelmän kautta ([Meeting Registration System](#) katso kohta 7.1.1).

Kerran vuodessa pidetään **IEC:n yleiskokous**, jonka yhteydessä kokoontuu 25 - 50 teknistä komiteaa ja alakomiteaa. Yleiskokouksista on erilliset tiedot IEC:n verkkosivuilla ja yleiskokouksilla on myös omat verkkosivut. Ilmoittautumiset tehdään [IEC:n ilmoittautumisjärjestelmän](#) kautta.

IEC:n kokouksiin ei ole erillistä osanottomaksua.

7.1.1 Ilmoittautuminen

Jokaisella kansalliskomitealla on oikeus ilmoittaa IEC-komitean (TC/SC/SyC/PC) kokoukseen **edustajia**, joista yksi toimii **päädelegaattina**.

Ilmoittautuminen tehdään IEC:n verkkosivuilla olevan ilmoittautumisjärjestelmän kautta ([Meeting Registration System](#)). Ilmoittautumisessa käytettävä käyttäjätunnus ja salasana ovat **samat** kuin muihinkin IEC:n tunnuksia vaativiin palveluihin (esim. dokumenttien lukeminen). Tieto ilmoittautumisesta tulee automaattisesti SESKOn toimistoon, jossa ko. komitean SESKOn vastuuhenkilö vahvistaa ilmoittautumisen. Tieto vahvistamisesta taas palautuu ilmoittautujalle automaattisesti sähköpostitse.

HUOM. Lisätietoa ilmoittautumisjärjestelmän toiminnasta on sen [käyttöoppaassa](#) Se on osoitettu lähinnä kansallisten komiteoiden henkilökunnalle oppaaksi järjestelmän hallinnointiin, mutta saattaa siitä olla apua ilmoittautujallekin. Varsinaista ohjetta ilmoittautujalle ei ole julkaistu.

2022-11-14

Kokoukseen osallistuva asiantuntija voi SESKOn kautta hakea avustusta matkakuuluihin TEM:n SFS:lle tähän tarkoitukseen myöntämästä määrärahasta. Lisätietoja matka-avustusten hakemisesta saa SESKOn toimistosta ja verkkosivulta <https://sesko.fi/osallistuminen/ohjeita-asiantuntijoille/matka-avustus-ja-ohjeet/>

7.1.2 Kokousselostus

Jokainen IEC:n kokoukseen Suomen edustajana osallistunut laatii kokousselostuksen, jonka hän lähettää SESKOn toimistoon viimeistään **kuukauden kuluttua** kokouksen päättymisestä. Jos Suomen edustajia on ollut useampia, he voivat sopia keskenään kokousselostuksen kirjoittamisesta. Kokousselostuksen toimitaminen on ehto matka-avustuksen maksamiselle.

SESKOn verkkosivuilla [matka-avustusohjeen sivulla](#) on [ohje](#) kokousselostuksen laatimisesta.

7.2 IEC-komitean työryhmät

7.2.1 Liittyminen

SESKO voi nimetä asiantuntijan maailmanlaajuiseen työryhmään. Nimeäminen edellyttää yrityksen yhden edustajan jäsenyyttä kyseisessä SESKOn komiteassa/seurantaryhmässä ja SESKOn hallituksen hyväksyntää. SESKOn toimisto lähettää asiantuntijan yhteystiedot IEC:lle äänestyksen tai kyselyn yhteydessä. Jos asiantuntija ilmoittautuu jo perustettuun työryhmään/ylläpitoryhmään tai jos asiantuntija vaihtuu, SESKOn toimisto hoitaa tarvittavat muutokset järjestelmään.

7.2.2 Työskentely työryhmissä

Työryhmien jäsenet toimivat **alansa asiantuntijoina** eivätkä siten edusta kansallista standardointikomiteaansa eivätkä sitä yhteisöä tai yritystä, jonka palveluksessa he ovat.

Ainoastaan työryhmien jäsenet saavat työryhmän työpaperit. Jakelukanavana toimii joko sähköposti tai [IEC Collaboration Platform](#). Niitä ei jaeta kansallisten standardointikomiteoiden eikä seurantaryhmien jäsenille kuin poikkeustapauksissa. Suomalaisen asiantuntijan on lähetettävä SESKOn toimistoon kokousselostus kustakin työryhmän/ylläpitoryhmän kokouksesta, jos on saanut osallistumiseen SESKOn myöntämää matka-avustusta. SK-komiteoiden kokouksissa on työryhmäjäsenten syytä raportoida säännöllisesti työryhmän toiminnasta.

8 IEC:n KOKOUKSET SUOMESSA

8.1 Komiteat

Suomessa pidettävien IEC:n teknisten komiteoiden ja alakomiteoiden kokousten järjestäjänä **toimii SESKO**. Näihin kokouksiin ilmoittaudutaan samoin kuin ulkomailla pidettäviin kokouksiin.

2022-11-14

8.2 Työryhmät

Suomessa pidettävien työryhmäkokousten järjestelystä vastaavat työryhmien suomalaiset **jäsenet henkilökohtaisesti**.

9 TIEDOTTAMINEN IEC:n ASIOISTA

Tärkein IEC:n tiedotuskanava ovat verkkosivut www.iec.ch, josta löytyvät kaikki IEC:n toimintaa koskevat ohjeet. Osa ohjeista on rajoitettu niin, että ne avautuvat vain käyttöoikeuksilla. Komitean tai seurantaryhmän jäsenet saavat käyttöoikeudet SESKOn toimistosta.

Myös SESKOn verkkosivuilla, www.sesko.fi, on IEC-työtä koskevia ohjeita ja tiedotteita.

10 YHTEENVETO

Suurin osa sähköalan eurooppalaisista standardeista, jotka Suomessakin pitää ottaa käyttöön, perustuu alun perin IEC-standardeihin, mistä syystä IEC:n standardointityöhön osallistuminen on tärkeää.

Mitä aikaisemmassa vaiheessa on mukana standardin valmistelussa, sitä paremmin pystyy sen sisältöön vaikuttamaan. Paras vaikutusmahdollisuus on standardia valmistelevassa **työryhmässä**. Komiteavaiheessa tärkeintä on kommentoida CD-vaiheen ehdotusta. Myöhemmissä CDV- ja FDIS- vaiheissa tekniseen sisältöön **ei enää pystytä vaikuttamaan**, mutta näissä vaiheissa tulee ottaa kantaa äänestyksiin. Kielteinen äänestysvastaus on aina perusteltava.

Käytännön työ IEC:ssä tapahtuu sähköisesti. Kunkin komitean IEC:n käsittelyssä olevat dokumentit näkee helpoimmin SESKOn verkkosivuilla olevat [avoimet IEC-äänestykset listalta](#). Listalla on myös linkit dokumentteihin. Dokumentteihin tarvittavan käyttöoikeuden saa SESKOn toimistosta liittyessään ao. IEC-komitean kansalliseen seurantaryhmään. Kommentit ehdotuksiin tehdään määrämuotoista [asiakirjapohjaa](#) käyttäen. Äänestykset, kommenttien lähettämisen, kokouksiin ilmoittautumisen vahvistamisen ja muun **asioinnin IEC:n kanssa hoitaa SESKOn toimisto**. SESKOn toimistosta saat muutenkin apua IEC-työhön liittyviin kysymyksiin.

[SESKOn verkkosivulla](#) ovat viimeisimmät tiedot sähköalan standardeista ja standardoinnista. SESKOn asiakaspalvelu auttaa tarvittaessa sähkötekniseen standardointiin liittyvissä kysymyksissä numerossa 050 571 6048 ja sähköpostilla asiakaspalvelu@sesko.fi.

2022-11-14

LIITE A

TIETOKANTAMENETTELYLLÄ VAHVISTETTAVIEN IEV-TERMIEN KANSALLINEN KÄSITTELY

IEC:n sanastotietokannassa vahvistamat termit käsitellään kansallisesti alla olevan menettelyn mukaisesti.

1. SESKOn komitean SK 1 *Terminologia* sihteerin vie uuden tietokantaehdotuksen (evaluation) [Collaboration Platformiin](#). Ehdotus käsittää muutoksen/lisäyksen/poiston perustelut ja ehdotuksen teknisen sisällön. Kohteen lisäämisestä *Collaboration Tooliin* lähtee automaattisesti sähköposti-ilmoitus kaikille terminologiakomitean SK 1 jäsenille. Tämän lisäksi sihteeri lähettää tarvittaessa ehdotuksen teknisen sisällön tiedoksi sen teknisen komitean (SESKOn SK-komitea tai seurantaryhmä) SESKOn vastuuhenkilölle, jota ehdotuksen tekninen sisältö koskee.
2. Mikäli SK 1:n jäsenillä tai teknisen komitean/seurantaryhmän jäsenillä on kommentoitavaa ehdotuksen tekniseen sisältöön, on kommentit toimitettava komitean SK 1 sihteerille **kuuden viikon** kuluessa ehdotuksen julkaisusta *Collaboration Platformissa*. Viimeinen kommentointipäivä ilmoitetaan ehdotuksen jakelun yhteydessä. Ehdotukseen tulleet kommentit käsitellään tarvittaessa komitean SK 1 kokouksessa tai sähköpostitse ennen niiden toimittamista IEC:lle. Komitean SK 1 sihteeri toimittaa kommentit IEC:lle kommentointiajan puitteissa.
3. Komitean SK 1 *Terminologia* sihteeri vie uuden tietokantaäänestyksen (validation) [Collaboration Platformiin](#). Äänestyksessä toimitaan kuten ehdotuksessa (kuvattu kohdassa 1). Äänestysaika on **neljä viikkoa**.
4. Ehdotuksen vahvistuksen jälkeen kohde käsitellään seuraavassa SESKOn komitean SK 1 kokouksessa. Kokouksessa keskustellaan ja päätetään ehdotuksen kääntämisestä ja mahdollisista muista sanaston vaatimista toimenpiteistä. Mikäli ehdotus käännetään, on päätettävä mikä alla olevista julkaisutavoista valitaan:
 - a. sanaston käännös julkaistaan vain IEC:n [Electropediassa](#)
 - b. sanasto vahvistetaan SFS-standardiksi joka julkaistaan
 - i. pdf-tiedostona
 - ii. pdf-tiedostona ja painettuna standardinaja termit julkaistaan IEC:n *Electropediassa*

Sanaston kääntäminen tapahtuu lisäämällä olemassa olevaan IEC-julkaisuun suomenkieliset termit. Joissakin tapauksissa voidaan kääntää myös määritelmät. Mikäli sanasto julkaistaan painettuna SFS-standardina niin IEC-julkaisusta poistetaan tapauskohtaisesti Suomessa vähän käytetyt kielet. SFS-sanastossa julkaistaan yleensä englannin- ja saksankielisten termien lisäksi ruotsin- ja ranskankieliset termit (mikäli nämä sisältyvät alkuperäiseen IEC-esikuvasanastoon). Painetuissa SFS-sanastossa julkaistavat kielet voidaan aina päättää tapauskohtaisesti.

2022-11-14

5. Sanaston kääntämisen perusteet ovat samat kuin muidenkin käännettävien standardien. Sanastoissa käännöksen rahallinen tuotto ei ole käännöspe-
rusteista tärkein, vaan käännöksen tärkeyttä tulee arvioida sanaston tekni-
sen alueen horisontaalisten tarpeiden mukaan.

HUOM. ”Horisontaaliset tarpeet” ovat tässä yhteydessä sellaisia tarpeita, jotka koskevat usean teknisen komitean toimialaa ja/tai kattavat laajan teknisen aihealueen.

6. Riippumatta julkaisutavasta (4a tai 4b) termit käyvät läpi kansallisen SFS-
standardin vahvistusprosessissa kuvatun lausuntokierroksen (TO 1 kohta
7.5). Tämä prosessi varmistaa suomenkielisten termien laadun, hyväksyttä-
vyyden ja konsensuksen.
7. Sanaston kääntämisestä voidaan päättää myös myöhemmin kuin sen
julkaisun yhteydessä.
8. Jos SFS-sanastostandardi kumotaan IEC-esikuvajulkaisun kumoamisen tai
uuden painoksen johdosta, niin pidetään käännetty termit edelleen
Electropediassa ellei ole perusteltua teknistä syytä poistaa niitä sieltä.

1) Jos SFS-standardi kumotaan IEC-esikuvajulkaisun kumoamisen
vuoksi, ei tämän odoteta vaativan toimenpiteitä, koska sanasto
poistuu *Electropediasta* sen ylläpidon jälkeen.

2) Jos SFS-standardi kumotaan IEC-esikuvajulkaisun uuden
painoksen johdosta, tarkastellaan seuraavat vaihtoehdot:

a) Jos esikuvajulkaisu on pilkottu useammaksi julkaisuksi,
tarkastelee SESKOn komiteaan SK 1 sihteeri uudet osat ja
niiden erot SFS-standardiin. Komitea SK 1 voi tapauskohtai-
sesti päättää kaikkien tai vain joidenkin osien kääntämisestä.
Alkuperäinen SFS-standardi kumotaan ja jos uutta esikuvaa ei
käännetä, niiden suomenkieliset termit käsitellään kuten koh-
dassa b).

b) Jos esikuvajulkaisua on muutettu tai siihen on lisätty uusia
käsitteitä ja komitea SK 1 päättää kumota SFS-standardin, ter-
mit poistetaan *Electropediasta* vain, jos termi tai sen määritelmä
on tekniseltä asiasisällöltään muuttunut niin, että se ei enää
vastaa alkuperäistä suomenkielistä termiä. SFS-sanastostan-
dardin kumoamisen yhteydessä komitean SK 1 sihteeri tarkas-
taa kumotun SFS-sanastostandardin termit ja hoitaa niiden
mahdollisen poiston *Electropediasta*.

9. Sanastostandardien kumoamiset käsitellään tapauskohtaisesti komitean SK
1 kokouksessa ja tarvittaessa kumoamisesta järjestetään lausuntokierros
SFS-oppaan 4 kohdan 4.9 mukaisesti.